KONTROLLIARUANNE

03.09.2002 nr 2-5/02/67

Riigikontrolli arvamus “Riiklikuks ravikindlustuseks ette nähtud vahendite laekumise ja kasutamise 2001. aasta aruande” (mis esitatakse “Riigieelarve täitmise aruande” koosseisus) kohta

Tallinn
2002

Sisukord

SISSEJUHATUS 4

1. ARVAMUSE ANDMISE LÄHTEKOHAD 5

2. ARVAMUS "RIIKLIKUKS RAVIKINDLUSTUSEKS ETTE NÄHTUD VAHENDITE LAEKUMISE JA KASUTAMISE 2001. A ARUANDE (MIS ESITATAKSE "RIIGIEELARVE TÄITMISE ARUANDE KOOSSEISUS) KOHTA 7

3. EESTI HAIGEKASSA JUHATUSE, NÕUKOGU JA RAHANDUSMINISTEERIUMI SEISUKOHAD.....12

EESTI HAIGEKASSA JUHATUSE VASTUSKIRI 14

EESTI HAIGEKASSA NÕUKOGU VASTUSKIRI.....17

RAHANDUSMINISTEERIUMI VASTUSKIRI.....18

Sissejuhatus

Oleme kontrollinud Eesti Haigekassa 2001. a majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruande koosseisus esitatud 2001. a eelarve täitmise aruannet, mille põhjal on Vabariigi Valitsus esitanud 2001. riigieelarve täitmise aruande koosseisus riiklikuks ravikindlustuse ettenähtud vahendite laekumise ja kasutamise aruande. Raamatupidamise aastaaruande koostamise kohustus tuleneb raamatupidamise seadusest ja Eesti Haigekassa seadusest. Riiklikuks ravikindlustuse ettenähtud vahendite laekumise ja kasutamise kohta aru andmine on sätestatud riigieelarve seaduse[1] § 45 punkt 7.

Auditeerisime haigekassa 2001. a eelarve täitmise aruande õigsust eeldusel, et raamatupidamise aastaaruanne, mille koosseisus eelpool nimetatud eelarve täitmise aruanne esitati, on auditeeritud AS KPMG Estonia poolt.

Eesti Haigekassa 2001. a eelarve täitmise aruande auditi viisime läbi ajavahemikul 27. mai kuni 28. juuni 2002 vastavalt Riigikontrolli 2002. aasta tööplaanile.

Auditit juhtis auditijuht Tõnis Saar, töögrupis osalesid vanemaudiitor Sale Ajalik ja audiitor Merike Starovoitov.

[1] Riigieelarve seadus 09.06.1999

1. Arvamuse andmise lähtekohad

1.1. Riigikontrolli pädevus

Riigikontrollil on riigieelarve seaduse § 47 lg 2 kohaselt kohustus anda hinnang Vabariigi Valitsuse riigieelarve täitmise aruande kohta. Nimetatud kohustuse täitmiseks teostab Riigikontroll majanduskontrolli (auditeid) asutuste ja isikute üle vastavalt Riigikontrolli seadusele § 7. Riigikontrolli majanduskontrolli (auditi) ulatus on sätestatud Riigikontrolli seaduses § 6.

1.2. Auditi eesmärk

Võttes aluseks riigieelarve seaduses[2] § 47 lg 2 ja Riigikontrolli seaduses § 6 lg 2 loetletud ülesandeid on käesoleva auditi eesmärgiks avaldada arvamust "Riiklikuks ravikindlustuseks ettenähtud vahendite laekumise ja kasutamise 2001. aasta aruande" (mis esitatakse "2001. aasta riigieelarve täitmise aruande" koosseisus) kohta. Arvamust avaldades tuginetakse järgmistele põhikriteeriumidele:

- Kas aruandes esitatud informatsioon on piisav, usaldusväärne ja asjakohane
- Kas majandustehingud on aruandekirjetel kajastatud sisuliselt ja aritmeetiliselt õigesti
- Kas tulud ja kulud on kajastatud kooskõlas eelarve koostamise põhimõtetega
- Kas kajastatud tulud ja kulud tegelikkuses eksisteerivad
- Kas tulud on kogutud ja kulud on tehtud kooskõlas Riigikogu tahtega.

Majandustoimingute õiguspärasuse, finantsjuhtimise ja sisekontrollisüsteemi kohta üldhinnangut käesoleva auditi tulemusena ei anta, kuid tuuakse välja olulisemad tähelepanekud.

1.3. Vastavus standarditele

Sooritasime auditi kooskõlas INTOSAI[3] auditeerimisstandarditega. Nimetatud standardid nõuavad, et audit planeeritaks ja sooritataks viisil, mis võimaldaks piisava kindlustundega otsustada, et eelarve täitmise aruanne ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi. Auditi käigus oleme väljavõtteliselt kontrollinud tõendusmaterjale, millel põhinevad eelarve täitmise aruandes esitatud näitajad. Meie audit hõlmas ka aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonnapoolsete raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi. Arvame, et meie audit annab piisava aluse arvamuse avaldamiseks asutuse eelarve täitmise aruande kohta.

1.4. Vastutus aruande õigsuse ja aruande aluseks olevate majandustehingute õiguspärasuse eest

Raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande koostamise ning selles sisalduva informatsiooni õigsuse eest vastutab Eesti Haigekassa nõukogu ees juhatus. Juhatus on nelja-liikmeline.

Haigekassa nõukogu on vastutav aruande koostamise ja esitamise eest Vabariigi Valitsusele.

---

[2] Riigieelarve seadus 09.06.1999

[3] INTOSAI – International Organisation of Supreme Audit Institutions – Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon, mis tegutseb ÜRO egiidi all (Tõlkija märkus)

Eesti Haigekassa nõukogu liikmed ja juhatuse liikmed vastutavad seaduste ja haigekassa põhikirja nõuete rikkumise ja oma kohustuste täitmata jätmisega haigekassale süüliselt tekitatud kahju eest solidaarselt [4].

Vastutust Eesti Haigekassa raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsuse eest on deklareerinud ja oma allkirjaga[5] kinnitanud juhatuse esimees Maris Jesse ning juhatuse liikmed Toomas Palu, Andres Rannamäe ja Rein Parelo.

Eesti Haigekassa nõukogu on juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruande läbivaadanud ja heaks kiitnud ning seda kinnitavad oma allkirjaga nõukogu esimees Siiri Oviir ning nõukogu liikmed Kalle Jürgenson, Toomas Vilosius, Katrin Saluvere, Endel Eero, Harri Taliga, Ene Tomberg, Piia Tint, Toomas Annus, Sandor Liive, Enn Veskimägi, Helve Luik, Harri Õunapuu ning Tiit Laja.

[4] Eesti Haigekassa seadus § 22 ja § 32
[5] Raamatupidamise seadus § 22 lg 4

2. Arvamus “Riiklikuks ravikindlustuseks ette nähtud vahendite laekumise ja kasutamise 2001. a aruande (mis esitatakse “Riigieelarve täitmise aruande koosseisus) kohta

2.1. Eesti Haigekassa 2001. a eelarve täitmise aruande kohta oleme auditi käigus teinud järgnevad märkused:

2.1.1 Riigieelarve seadus sätestas Vabariigi Valitsuse poolt esitatava riigieelarve täitmise aruande koosseisu kuuluva riiklikuks ravikindlustuseks ette nähtud vahendite laekumise ja kasutamise aruande esitamise kohustuse, seletamata lahti aruande sisu, koostamise põhimõtteid ja eesmärki. Kuna Rahandusministeerium ei ole antud valdkonda täiendavalt reguleerinud, on aruandes esitatud info ebapiisav ega kajasta Eesti Haigekassa finantsseisundit, st varasid, kohustusi ja omakapitali.

Riigikontroll juhtis sellele tähelepanu[6] ka eelmisel aastal ning on jätkuvalt arvamusel, et Valitsuse poolt esitatavat Riigieelarve täitmise aruannet tuleks ravikindlustuse tulude ja kulude aruande osas täiendada järgnevaid tähelepanekuid arvestades:

- Riigieelarve seadus ei nõua Eesti Haigekassa raamatupidamise aastaaruande esitamist riigieelarve täitmise aruande koosseisus. Seetõttu ei anna meie kontrollitud ravikindlustusvahendite laekumise ja kasutamise aruanne ülevaadet haigekassa finantsseisundi kohta. Näiteks ei selgu, kui palju on suurenenud-vähenenud haigekassa vara ja kohustused, tekkepõhise info puudumine ei võimalda teada saada, kui palju jäi aruandeperioodil osutatud teenuste eest tasumata jne.

- Oleme arvamusel, et tulude ja kulude dünaamika koos põhjenduste ja kommentaaridega annaks info tarbijale ülevaate olulisematest muutustest ravikindlustuses.

- Riigieelarve täitmise aruanne ei sisalda riikliku ravikindlustuse tegevusaruannet, mistõttu ei ole informatsiooni selle kohta, kas raha on kulutatud eesmärgipäraselt, ehk selleks, milleks seda küsiti ning kas riigieelarve menetlemise käigus püstitatud eesmärgid on saavutatud.

- Tegevusaruanne peaks muuhulgas sisaldama ravikindlustuse ja raviteenuste kättesaadavust iseloomustavaid statistilisi näitajaid.

Nimetatud näitajaid sisaldab Eesti Haigekassa 2001. a majandusaasta aruanne, mis on kinnitatud haigekassa nõukogu poolt ning kättesaadav ka Eesti Haigekassa veebilehel.

2.1.2. Riiklikuks ravikindlustuseks ettenähtud vahendite laekumise ja kasutamise 2001. aasta aruanne on tekkepõhine, kuna haigekassa koostab tekkepõhist eelarvet. Eelarve riigieelarve seaduse mõistes on aga kassapõhine ning aruandlus eelarve täitmise kohta eeldaks kassapõhise informatsiooni esitamist Vabariigi Valitsuse poolt esitatavas “2001. a riigieelarve täitmise aruandes”. Antud informatsioon on esitatud Eesti Haigekassa 2001. a raamatupidamise aastaaruande lisas “Rahavoogude aruanne”, kuid mitte eelarveseaduses toodud määrangutes (osa, ptk, art). Riigieelarve täitmise aruande selgitustes ei ole antud asjaolu lahti seletatud ning aruande lugejale on see eksitav. Näiteks on aruandes toodud eelarvekulude kogusummana näidatud 4,56 mld krooni, mis sisaldab ka tekkepõhiselt

[6] Riigikontroll “Ülevaade riigi vara kasutamise ja säilimise kohta 2000. aastal” I osa p 9

arvestatud kulusid. Tegelikult väljamakstud kassakulud rahavoogude aruande põhjal moodustavad 4,47 mld krooni, vahe on 117 mln krooni.

2.1.3. KPMG Estonia audiitorid on andnud märkusteta järeldusotsuse Eesti Haigekassa 2001. a raamatupidamise aastaaruande kohta, mille koosseisus on ka antud kontrolliaruande objektiks olev aruanne, ning on arvamusel, et Eesti Haigekassa 2001. a raamatupidamise aastaaruanne on raamatupidamise seadusega kooskõlas. Audiitorid ei ole kontrollinud aruande vastavust riigieelarve seadusele ega 2001. aasta riigieelarvele, kuna sellist ülesannet neile ei püstitatud.

Me ei saa nõustuda Eesti Haigekassa nõukogu seisukohaga (vt. Eesti Haigekassa nõukogu vastuskiri), et auditi ulatuse laiendamine selliselt, et audiitoritele püstitataks 2002. aastaaruande auditeerimisel kohustus kontrollida ka aruandes esitatud informatsiooni ja aruande aluseks olevate majandustehingute vastavust riigieelarve seadusele ega 2002. aasta riigieelarvele, ei ole nõukogu arvates põhjendatud. Saame sellest aru nii, et raamatupidamisaruannet peaks haigekassa nõukogu arvates kontrollima eraaudiitor ning riigieelarvega seonduvat Riigikontroll. Tahame siinkohal juhtida tähelepanu, et mõlemal juhul on tegemist ühtede ja samade tehingute erinevate aspektidega. Oleme arvamusel, et tunduvalt otstarbekam on mistahes tehingu käsitlemine ühe audiitori poolt kõigist võimalikest aspektidest lähtuvalt, selle asemel, et üht ja sama tehingut kontrollib mitu audiitorit.

2.2. Riigikontrolli arvamus

- **Meie arvates, arvestades punktides 2.1.1 kuni 2.1.3 kirjeldatud asjaolusid, ei ole riiklikuks ravikindlustuseks ette nähtud vahendite laekumise ja kasutamise 2001. aasta aruannet (mis esitatakse 2001. aasta riigieelarve täitmise aruande koosseisus), mis näitab Eesti Haigekassa eelarve täitmist nii tulude kui kulude osas summas 4 564 297 tuhat krooni, võimalik käsitleda riiklikuks ravikindlustuseks ette nähtud vahendite laekumise ja kasutamise aruandena riigieelarve seaduse[7] ja 2001. aasta riigieelarve[8] mõistes. Riigikontroll on arvamusel, et sellisel kujul esitatud informatsioon on eksitav, ebapiisav ega anna aruande lugejale terviklikku ülevaade ravikindlustuse finantsseisundi kohta. Tekkinud olukorda ei saa tõlgendada Eesti Haigekassa juhtkonna tegevusetusena, kuna antud valdkonna aruandluse reeglid kehtestab rahandusminister, kes seda teinud ei ole. Riigikontroll on sellele tähelepanu juhtinud ka aruandes "Ülevaade 2000. a riigivara kasutamise ja säilimise kohta"[9]**

- **Meie arvates, arvestades auditi ulatust ja testide väljavõttelist iseloomu, on Eesti Haigekassale 2001. a eraldatud eelarvevahendite kasutamine olulises osas kooskõlas riigieelarve seaduse ja 2001. aasta riigieelarvega.**

[7] Riigieelarve seadus 09.06.1999.a
[8] Seadus "2001.a riigieelarve" osa 141 ptk 01
[9] Riigikontroll "Ülevaade riigi vara kasutamise ja säilimise kohta 2000. aastal" I osa p 9

2.3. Muud tähelepanekud 2001. a eelarvevahendite kasutamise ja kajastamise kohta

2.3.1 Vene Föderatsiooni mittetöötavatele sõjaväepensionäridele osutatud raviteenuste ja hüvitatud soodusravimite maksumus ei kajastu eelarve täitmise aruande tulude ega ka kulude osas väljaarvatud Vene Föderatsioonilt saadav teenustasu 185 224 krooni raviteenuste vahendamise ja arvepidamise eest. Vene Föderatsiooni võlgnevus haigekassale moodustas aruandeperioodi alguses 18,04 mln krooni. Aruandeaastal moodustasid tekkepõhiselt arvestatud maksed koos juurdearvestustega 21,05 mln krooni ja tehtud kulutused mittetöötavate sõjaväepensionäride raviteenusteks ja hüvitisteks soodusravimitele 18,42 mln krooni. Seisuga 31.12.2001. a moodustab Vene Föderatsiooni võlgnevus 15,42 mln krooni, mis on Eesti Haigekassa bilansis ka nõudena arvel. Oleme arvamusel, et Vene Föderatsiooni mittetöötavate sõjaväepensionäride meditsiinilise teenindamisega seonduvad majandustehingud tuleks kajastada Eesti Haigekassa tulude ja kuludena , et tagada objektiivse informatsiooni andmine aruande lugejale.

2.3.2 Haigekassa reformi käigus lahkunud töötajate töölepingutest on suurem osa lõpetatud poolte kokkuleppel töölepinguseaduse § 76 alusel, keskmine hüvitis kõigi 2001. aasta jooksul poolte kokkuleppel lahkunud töötajate puhul oli 4,6 kuu keskmise palga ulatuses. Käesolevas kontrolliaruandes väljatoodud 18 näite puhul on makstud hüvitisi järgnevalt: neljal juhul 9 kuu keskmise palga ulatuses, viiel juhul 7 kuu keskmise palga ulatuses, kolmel juhul 6 kuu keskmise palga ulatuses ja kuuel juhul 5 kuu keskmise palga ulatuses[10].

Oleme seisukohal, et ravikindlustuse vahendite säästlikuma kasutamise eesmärgil oleks olnud otstarbekam lõpetada töölepingud töölepinguseaduse §86 p3 alusel rakendades koondamisest etteteatamist vastavalt töölepinguseaduse §87 lg1 p3

2.3.3 Piirkondlike haigekassade direktorid olid võetud tööle tähtajalise töölepinguga 5 aastaks. Nende hulgas ka Lääne-Virumaa Haigekassa direktor Marve Morgen, kelle töölepingu oleks võinud lõpetada seoses tähtaja möödumisega 01.05.2001 töölepinguseaduse §77 alusel,

---

[10] Näiteks 2001. a mais ja juunis poolte kokkuleppel lõpetatud töölepingud:

- Anne- Liis Aasmaa – tööleping alates 18.05.1993 – maksti hüvitist 7 kuupalga ulatuses
- Leili Maripuu – tööleping alates 18.05.1993 – 7 kuupalga ulatuses a
- Sirje Maslenikov – tööleping alates 21.10. 1997 – 5 kuupalga ulatuses
- Õnnela Müürsepp – tööleping alates 18.05.1993 – 7 kuupalga ulatuses
- Mall Nurmand – tööleping alates 12.11.1996 – 5 kuupalga ulatuses
- Anu Reinthal – tööleping alates 06.09.1994 – 7 kuupalga ulatuses
- Anne Rekkor – tööleping alates 18.01.1993 – 7 kuupalga ulatuses
- Heljo Salumäe – tööleping alates 01.04.1993 – 6 kuupalga ulatuses
- Tiiu Merisalu – tööleping alates 19.04.1993 – 5 kuu ja 7 päeva keskmise palga ulatuses
- Urve Peters – tööleping alates 04.05.1993 – 5 kuu ja 7 päeva keskmise palga ulatuses
- Reeta Uljas – tööleping alates 21.04.1993 – 5 kuu ja 7 päeva keskmise palga ulatuses
- Heidi Viedemann tööleping alates 21.04.1993 – 5 kuu ja 7 päeva keskmise palga ulatuses
- Ene Berkland – tööleping alates 08.09.1995 – 6 kuu keskmise palga ulatuses
- Elle Käpp – tööleping alates 27.06.1994 – 6 kuu keskmise palga ulatuses
- Mati Kallas – tööleping alates 8.03.1995 – 9 kuu keskmise palga ulatuses
- Elli Madaloja – tööleping alates 01.03.1994 – 9 kuu keskmise palga ulatuses
- Marve Morgen tööleping alates 30.06.1996 – 9 kuu keskmise palga ulatuses
- Eve Karmo tööleping alates 1.05.1994 – 9 kuu keskmise palga ulatuses

teatades sellest töötajale ette vähemalt 2 nädalat. Marve Morgenile on tehtud 10.05.2001 kirjalik ettepanek lõpetada tööleping poolte kokkuleppel vastavalt töölepinguseaduse §76 seisuga 16.mai 2001, makstes hüvitist tema 9 kuu keskmise palga ulatuses.

2.3.4 Juhatuse esimehe 18.10.2001 käskkirja nr 166-k alusel on makstud 12 756 krooni lisatasu ravikindlustushüvitiste osakonna juhataja Helvi Tarienile seoses 2001. a II ja III kvartali ületunnitööde eest. Raamatupidamises asuvates tööajaarvestuse tabelites ületunde fikseeritud ei olnud.

2.3.5 Juhatuse liikme Toomas Paluga sõlmitud ametilepingu järgselt on talle makstud 36 000 krooni kolimiskulude katteks ja igakuiselt tasub haigekassa tema Maailmapanga pensionikindlustusmakset, mis moodustas 2001. aastal 170 909 krooni. Neid tasusid ei ole avalikustatud palgaandmetena Eesti Haigekassa veebilehel, kuigi seda nõuab Rahandusministri 28.01.2002. a määrus nr 24 "Ametiisikute palgaandmete avalikustamise kord ja tingimused " § 10 palgaandmetena. Pensionikindlustusmakse on avaldatud haigekassa veebilehel nõukogu otsusena. Haigekassa on arvestanud eespoolnimetatud tasusid väljamaksmisel erisoodustusena, mille tulu- ja sotsiaalmaks moodustavad 166 192 krooni.

2.3.6 Riigihanget teostamata ja lepingut sõlmimata on FIE Kaja Tamperele 2001. aastal makstud suhtekorralduse eest 126 000 krooni. Samuti on K. Tampere täienduskoolituse eest makstud 14 080 krooni.

2.3.7 Riigihanget korraldamata on 2001. aastal makstud advokaadifirmale Raidla & Partnerid 530 153 krooni, millest suurem osa on seotud uue ravikindlustusseaduse väljatöötamisega osutatud õigusabi eest. Tegemist on 1998. aastal sõlmitud õigusabilepinguga, milles ei ole fikseeritud tööde mahtu, kogumaksumust ega tähtaega. Oleme arvamusel, et taolise raamlepingu sõlmimine ei ole riigihanke korraldamata jätmisel piisavaks põhjenduseks. Nimetatud teenuse ostmiseks riigihanke korraldamise nõue on sätestatud riigihangete seaduse § 2 lg 7 p 1[11].

2.3.8 Haigekassa põhikirja § 8 punkt 19 järgi kinnitab haigekassa nõukogu juhatuse liikmetega sõlmitavate ametilepingute põhitingimused. Kuigi nõukogu on 02.03.2001. a otsusega nr 13 kinnitatud ametilepingud sätestavad, et juhatuse liikmel on õigus kasutada haigekassa omanduses või kasutuses olevat sõiduautot, oleme seisukohal, et nõukogu peaks ametilepingu põhitingimusena kinnitama ka autokasutamise kuulimiidi ning autorendi tingimused konkreetsemalt.

Haigekassa on rentinud OÜ-lt AR Portfolio sõiduauto rendimaksega 9 440 krooni kuus, mis sisaldab kõiki auto kasutamise kulusid. Autot kasutab haigekassa juhatuse liige Andres Rannamäe, kes on ka autot rendile andva äriühingu juhatuse liige. See on vastuolus korruptsioonivastase seaduse §-ga 19 (lg 2 p 2). Samuti on haigekassa rentinud sõiduauto juhatuse liikmelt Toomas Palult rendimaksega 4 000 krooni kuus, kusjuures sõidukit kasutab ta ise. Erisoodustusmaksud on autodelt arvestatud. Juhatuse otsusega on autokasutamise kuulimiit kõigile juhatuse liikmetele kuni 9 500 krooni, mis sisaldab kõiki auto kasutamisega seotud kulusid.

Riigikontrolli arvates on selliste juhatuse liikmete vaheliste tehingute puhul tegemist huvide konfliktiga. Riigikontroll on saatnud materjalid arvamuse saamiseks uurimisorganile.

[11] Riigihangete seadus 19.10.2000

2.4. Ettepanekud

Riigikontroll teeb Eesti Haigekassale järgnevad ettepanekud:

2.4.1. Lähtuda tulevikus riigihangete seaduses kehtestatud piirmääradest ning vajadusel korraldada riigihange.

2.4.2. Riikliku ravikindlustuse vahendite säästlikuma kasutamise eesmärgil järgida tööandja algatusel töölepingute lõpetamisel seadusega sätestatud etteteatamise tähtaegasid.

2.4.3. Haigekassa nõukogu peaks juhatusega sõlmitavate ametilepingute põhitingimusena kinnitama ka autokasutamise kuulimiidi ning autorendi tingimused.

2.4.4. Püstitada audiitoritele 2002. aastaaruande auditeerimisel kohustus kontrollida ka aruandes esitatud informatsiooni ja aruande aluseks olevate majandustehingute vastavust riigieelarve seadusele ega 2002. aasta riigieelarvele.

Riigikontroll teeb Rahandusministeeriumile järgneva ettepaneku:

2.4.5. Töötada välja Vabariigi Valitsuse poolt riigieelarve täitmise aruande koosseisus esitatava "Riiklikuks ravikindlustuseks ettenähtud vahendite laekumise ja kasutamise aruande" eesmärk, koostamispõhimõtted ja esitamise vorm, arvestades käeoleva aruande punktides 2.1.1 ja 2.1.2 toodud tähelepanekuid ning Eesti Haigekassa poolt kogutava info võimalusi.

3. Eesti Haigekassa juhatuse, nõukogu ja Rahandusministeeriumi seisukohad

Eesti Haigekassa juhatuse esimees Maris Jesse on käesolevas aruandes toodud seisukohti ja ettepanekuid kommenteerinud järgmiselt[12]:

- Punkt 2.3.1 Vene Föderatsiooni mittetöötavate sõjaväepensionäride meditsiinilise teenindamisega seonduvate majandustehingute praegune kajastamine vastab audiitorfirma KPMG Estonia hinnangul heale raamatupidamistavale ja raamatupidamise seadusele. Seoses uue ravikindlustusseaduse jõustumisega 01.10.2002 vaadatakse üle Vene Föderatsiooni Kaitseministeeriumi ja EV Sotsiaalministeeriumi vaheline leping Eestis elavate mittetöötavate sõjaväepensionäride ravikulude kompenseerimise kohta ning seejärel otsustatakse edaspidine kulude-tulude kajastamine Eesti Haigekassa raamatupidamisarvestuses

- Punkt 2.3.2. Haigekassa reformi käigus lahkunud töötajate töölepingute poolte kokkuleppel lõpetamine oli Haigekassa hinnangul otstarbekas, et aidata kaasa piirkondlike osakondade kiiremale üleminekule uuele töökorraldusele, aidata kaasa osakonna töökvaliteedi ja töökeskkonna paranemisele ning vähendada hilisemate töövaidluste riski

- Punkt 2.3.3 Tulenevalt reformist vajas Eesti Haigekassa ka endise Lääne-Virumaa Haigekassa direktorit Marve Morgenit tema tööülesannete täitmiseks ka pärast tähtajalises töölepingus märgitud aega. Seetõttu sõlmiti kokkulepe, mille kohaselt M. Morgen aitab reformi lõpule viia ja tööleping lõpetatakse poolte kokkuleppel.

- Punkt 2.3.4. Tegemist oli käskkirja eksliku vormistamisega, osakonnajuhatajale maksti lisatasu täiendavate tööülesannete, mitte ületunnitöö eest.

- Punkt 2.3.5 Arvestatud märkusega.

- Punkt 2.3.6. Keskhaigekassa endise avalike suhete nõuniku tehtavates töödes kokku leppides alahindas Haigekassa vajalike tööde mahtu, mis tingis ka lõppmaksumuse üle 100 000 krooni piiri. Haigekassa on arvamusel, et majanduslikku kahju riigihange teostamata jätmine siiski ei põhjustanud.

- Punkt 2.3.7 Advokaadibüroole makstud summa koosneb mitmest osast. Ravikindlustuse seaduse eelnõu väljatöötamiseks kasutatud summa ei ületanud riigihanke seaduse §2 lõike 2 punktis 3 nimetatud summat. Muus osas kasutas Haigekassa advokaadibüroo teenuseid Eesti Haigekassa seaduse rakendamise nõustamiseks. Õigusabi kasutati ka võimalike probleemide ennetamiseks lepingulistes suhetes tervishoiuteenuste osutajate ja teiste lepingupartneritega.

- Punkt 2.3.8. Juhatuse liikmete autorendi lepingute puhul oli juhatuse algne ettepanek määratleda autode kasutamise detailsemalt, mida nõukogu ei pidanud 12.01.2001 ja 02.03.2001 nõukogu koosolekutel toimunud aruteludel otstarbekaks.

Eesti Haigekassa nõukogu on käesolevas aruandes toodud seisukohti ja ettepanekuid kommenteerinud järgmiselt[13]:

- Juhatus peab järgima riigihangete seaduses kehtestatut ning vajadusel korraldama riigihanke.

[12] Eesti Haigekassa juhatuse vastuse täistekst on esitatud käesoleva kontrolliaruande lisas, vt lk 14-16
[13] Eesti Haigekassa nõukogu vastuse täistekst on esitatud käesoleva kontrolliaruande lisas, vt lk 17

- Juhatus peab õigeaegselt hindama, millal väheneb töömaht või toimub töö ümberkorraldamine, võimaldamaks töölepingu lõpetamisel tööandja algatusel järgida seadusega sätestatud etteteatamise tähtaegasid. Eesti Haigekassa nõukogu arvab ka, et nii suurt töö ümberkorraldamist, kui eelmisel aastal, Eesti Haigekassal plaanis läbi viia ei ole.

- Nõukogu on seisukohal, et juhatuse poolt juhatuse liikmete ametisõiduauto kulunorm 9500.- krooni kuus on piisav ja põhjendatud ning muutmist ei vaja.

- Eesti Haigekassa seaduse § 43 lõige 4 kohaselt kontrollib audiitor Eesti Haigekassa raamatupidamise aastaaruannet ning nõukogu leiab, et Teie arvamuse punktis 2.4.4. märgitud täiendava auditi tellimine järelvalve teostamiseks pole vajalik

- Nõukogu soovitab Vene Föderatsiooni mittetöötavate sõjaväepensionäride meditsiinilise teenindamisega seonduvaid majandustehinguid Eesti Haigekassal edaspidi kajastada sihtfinantseerimisena.

Rahandusminister Harri Õunapuu on käesolevas aruandes toodud seisukohti ja ettepanekuid kommenteerinud järgmiselt[14]:

- Rahandusministeeriumis on väljatöötamisel riigiarvestuse üldmetoodika ning menetlusse on esitatud uus raamatupidamise seadus, mis oluliselt muudab arvestus- ja aruandlussituatsiooni riigisektoris. 20.07.2002 jõustuvas uues riigieelarve seaduses käsitletavat aruande esitamist ei nõuta. Rahandusministeerium on seisukohal, et kehtivas metoodikas üksikparanduste tegemine ei ole otstarbekas.

Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond

[14] Rahandusministeeriumi vastuse täistekst on esitatud käesoleva kontrolliaruande lisas, vt lk 18

EESTI HAIGEKASSA
ESTONIAN HEALTH INSURANCE FUND

Teie
Meie

Pr. Kaie Karniol
Riigikontrolli peakontrolör

Tänan Riigikontrolli aruande ja haigekassa töö tunnustamise ja heakskiidu eest.

Haigekassa juhatuse poolt soovin anda mõned selgitused aruandes välja toodud märkuste kohta :

2.3.1 Vene Föderatsiooni mittetöötavate sõjaväepensionäride meditsiinilise teenindamisega seonduvad majandustehingute kajastamine Eesti Haigekassa tulude ja kuludena :

Praegune kajastamine vastab audiitorfirma KPMG Estonia hinnangul heale raamatupidamistavale ja EV raamatupidamise seadusele. Seoses uue ravikindlustuse seaduse jõustumisega 01.10.2002 vaadatakse üle Vene Föderatsiooni Kaitseministeeriumi ja EV Sotsiaalministeeriumi vaheline leping Eestis elavate mittetöötavate sõjaväepensionäride ravikulude kompenseerimise kohta ning seejärel otsustatakse edaspidine kulude-tulude kajastamine Eesti Haigekassa raamatupidamises.

2.3.2. ja 2.3.3. Haigekassa reformi käigus lahkunud töötajatega töölepingute poolte kokkuleppel lõpetamise otstarbekus

Töölepingu lõpetamist poolte kokkuleppel töötaja koondamise asemel kasutas Eesti Haigekassa struktuurireformi läbiviimisel juhtudel, kui :

a) poolte kokkulepe aitas kaasa Eesti Haigekassa piirkondliku osakonna kiiremale üleminekule uuele töökorraldusele;
b) poolte kokkuleppel töölepingu lõpetamine aitas kaasa osakonna töökvaliteedi ja töökeskkonna paranemisele;
c) oli vajadus vähendada hilisema töövaidluse riski.

Töölepingu lõpetamisel koondamiseks ettenähtud etteteatamise tähtaegade järgimine oleks kolme piirkondliku osakonna puhul, mille põhimäärused ja koosseisud kinnitas haigekassa juhatus 14. ja 28.mail ning 25.juunil 2001, takistanud üleminekut uuele töökorraldusele enne puhkuste perioodi algust. Seetõttu oli otstarbekas leida pooli rahuldavad lahendid. Töölepingute lõpetamise taktika valiku õigsust kinnitab fakt, et ulatuslike töölepingute lõpetamise juures oli hilisem töövaidlus ainult kahel juhul.

14.08.02 2-7.1-PA/02/1954-8

EESTI HAIGEKASSA Lembitu 10, Tallinn 10114, Tel: (2) 620 8430 Faks: (2) 620 8449 e-post: info@ehif.ee

Tulenevalt reformist vajas Eesti Haigekassa endise Lääne-Virumaa Haigekassa direktorit Marve Morgenit tema tööülesannete täitmiseks ka pärast tähtajalises töölepingus märgitud aega. Seetõttu sõlmiti kokkulepe, mille kohaselt Marve Morgen aitab reformi lõpule viia ja tööleping lõpetatakse poolte kokkuleppel, tasudes töölepingus ettenähtud hüvitis. Marve Morgeni tööstaazi haigekassas arvestati tema tööleasumisest haigekassas 1992.aastast.

Arvestades kiirele uuele töökorraldusele üleminekuga vähenenud majanduskulusid, mis on välja toodud ka Eesti Haigekassa 2001.aasta aruandes ja välditud töövaidlusi, oleme veendunud, et kasutasime ravikindlustuse raha säästlikult ja efektiivselt.

2.3.4. Ravikindlustushüvitiste osakonna juhatajale lisatasu maksmine 2001.a II ja III kvartali töö eest.

Tegemist on käskkirja eksliku vormistamisega, osakonnajuhatajale maksti lisatasu täiendavate tööülesannete täitmise, mitte ületunnitöö eest.

2.3.5. Juhatuse liikme kolimis-ja pensionikindlustuse andmete avaldamine "Ametiisikute palgaandmete avalikustamise kord ja tingimused " järgselt.

Märkus arvestatud.

2.3.6. FIE Kaja Tampere tasu

Keskhaigekassa endise avalike suhete nõuniku Kaja Tamperega FIE-na tehtavates töödes kokku leppides alahindasime vajalike tööde mahtu ja ajalist kestvust, mistõttu kahetsusväärselt ületasime lõppmaksumuses 100 000 krooni piiri. Samas majanduslikku kahju haigekassa riigihanke teostamata jätmisest ei saanud, kuivõrd haigekassa vajas just Kaja Tampere varasemal ravikindlustusealasel kogemusel põhinevat kompetentsi ja oleksime kasutanud riigihanget ühelt pakkujalt.

2.3.7. Advokaadibüroole Raidla & Partnerid riigihanketa makstud tasu ravikindlustuse seaduse eelnõu nõustamise eest.

Advokaadibüroo Raidla & Partnerid on haigekassa pikaajaline koostööpartner, kelle advokaadi Ants Nõmperi kvalifikatsioon meditsiiniõiguse valdkonnas vastab Eesti Haigekassa ootustele. Seetõttu kasutas haigekassa advokaadibürood nii seadusandluse kui ka haigekassa muude vajaduste õigusliku nõustajana.

"Ravikindlustuse seaduse" eelnõu väljatöötamiseks kasutatud summa ei ületanud "Riigihanke seaduse" § 2 lõike 7 punktis 3 nimetatud summat, seega ei olnud vajalik seaduseelnõu nõustamiseks riigihanke korraldamine.

Muus osas kasutas haigekassa 2001.a kasutati advokaadifirma teenuseid "Eesti Haigekassa seaduse" rakendamise nõustamiseks ning haigekassa reformi õiguslikult korrektseks läbiviimiseks. Õigusabi kasutati ka seoses haigekassa uue juriidilise

seisundiga võimalike probleemide ennetamiseks lepingulistes suhetes tervishoiuteenuste osutajate ja teiste lepingupartneritega.

2.3.8. Kahe juhatuse liikme autorendi lepingud
Haigekassa nõukogu arutas oma koosolekutel 12.jaanuaril ja 2.märtsil 2001 juhatuse liikmete ametilepingu tingimusi, sealhulgas ka autokasutamisega seonduvat. Juhatuse algne ettepanek oli autode kasutamine detailsemalt määratleda, mida nõukogu ei pidanud neil koosolekutel toimunud aruteludel ei pidanud otstarbekaks.

Täname aruande lõpposas tehtud ettepanekute eest, millest kahe esimesega nõustume. Juhatuse ametilepingute põhitingimuste ja audiitorile püstitatava ülesande osas seisukoha võtmine on haigekassa nõukogu pädevuses.

Nõukogu korraline koosolek toimub 16.augustil, seetõttu palun nõukogu vastamise tähtaega pikendada koosoleku toimumise järgse kolmapäevani, 21.augustini.

Lugupidamisega

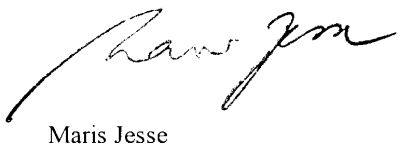

Maris Jesse

Juhatuse esimees

EESTI HAIGEKASSA
ESTONIAN HEALTH INSURANCE FUND

Pr Kaie Karniol
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 12.07.2002 nr. 2-7.1-FA/02/157-2
Meie 30.08.2002 nr. 1-6/31469

Eesti Haigekassa nõukogu arutas 16.augustil 2002.a. esitatud kontrolliaruande eelnõud "Riigikontrolli arvamus riiklikuks ravikindlustuseks ette nähtud vahendite laekumise ja kasutamise 2001.aasta aruande kohta" ning esitatud dokumendis tehtud ettepanekute kohta on Eesti Haigekassa nõukogu arvamus järgmine:

1. Juhatus peab järgima riigihangete seaduses kehtestatut ning vajadusel korraldama riigihanke.

2. Juhatus peab õigeaegselt hindama, millal väheneb töömaht või toimub töö ümberkorraldamine, võimaldamaks töölepingu lõpetamisel tööandja algatusel järgida seadusega sätestatud etteteatamise tähtaegasid. Eesti Haigekassa nõukogu arvab ka, et nii suurt töö ümberkorraldamist, kui eelmisel aastal, Eesti Haigekassal plaanis läbi viia ei ole.

3. Nõukogu on seisukohal, et juhatuse poolt juhatuse liikmete ametisõiduauto kulunorm 9500.- krooni kuus on piisav ja põhjendatud ning muutmist ei vaja.

4. Eesti Haigekassa seaduse § 43 lõige 4 kohaselt kontrollib audiitor Eesti Haigekassa raamatupidamise aastaaruannet ning nõukogu leiab, et Teie arvamuse punktis 2.4 4. märgitud täiendava auditi tellimine järelvalve teostamiseks pole vajalik

5 Nõukogu soovitab Vene Föderatsiooni mittetöötavate sõjaväepensionäride meditsiinilise teenindamisega seonduvaid majandustehinguid Eesti Haigekassal edaspidi kajastada sihtfinantseerimisena.

Lugupidamisega.

Hannes Danilov
Juhatuse esimees

Koostas: R Truuts 620 8465

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg nr
02.09.2002 2-7.4-FA/02/157-9

EESTI HAIGEKASSA Lembitu 10, Tallinn 10114, Tel: (2) 620 8430 Faks: (2) 620 8449 e-post: info@csf.ee

RAHANDUSMINISTEERIUM

Hr Juhan Parts
Riigikontrolör

Teie 16.07.2002 nr 2 – 7.1 – FA/02/1236

Meie 22. 07.2002 nr I-1.13/ 8942

Austatud härra Parts

Kehtiv Riigieelarve seadus nõuab "Riiklikuks pensionikindlustuseks ja riiklikuks ravikindlustuseks ettenähtud vahendite laekumise ja kasutamise aruannet", milline on ka esitatud.

Arvestades asjaolu, et kehtivad riigi raamatupidamisarvestust reguleerivad seadusandlikud aktid ei vasta raamatupidamise heale tavale ega rahvusvahelistele standarditele, on Rahandusministeeriumis väljatöötamisel riigiarvestuse üldmetoodika ning menetlusse on esitatud uus raamatupidamise seadus, milline oluliselt muudab arvestus- ja aruandlussituatsiooni riigisektoris.

Uue raamatupidamise seaduse projekti paragrahv 35 sätestab muuhulgas riigiraamatupidamiskohustuslasele nõude, esitada ülevaade oma valitsemis- või haldusalas või valitseva mõju all olevate äriühingute, avalik-õiguslike isikute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute ning muude isikute juhtimisest, neisse investeeritud ressurssidest ja nende tegevuse tulemustest.

Üldmetoodika määratleb riigiraamatupidamiskohustuslastelt (RRK) nõutavad aruanded, millised eeldatavalt tagavad infotarbijale olulise informatsiooni kättesaadavuse.
Üldmetoodika väljatöötamise komisjoni töös osalevad ka Riigikontrolli töötajad.

Lähiajal jõustuvas, uues riigieelarve seaduses, käsitletava aruande esitamist ei nõuta.

Oleme seisukohal et ei ole otstarbekas teha kehtivas metoodikas üksikparandusi.

Lugupidamisega

Harri Ounapuu
Minister

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 23.07.02 Reg nr 2-7.1-FA 02/1236-2

Virve Vanaveski 611 3501
virve.vanaveski@fin.ee

Suur-Ameerika 1
15006 Tallinn

Reg. kood 70000272

Telefon: (0) 611 3558
Faks: (0) 696 6810
http://www.fin.ee

E-post: info@fin.ee
kantselei@fin.ee